

DECEMBROVÉ LEGISLAČÍNO 2021

Tie najzaujímavejšie legislatívne zmeny z 51. schôdze NR SR s vplyvom na podnikateľské prostredie

51. schôdza Národnej rady Slovenskej republiky priniesla viacero novínok a zmien vzťahujúcich sa na podnikateľské prostredie, vrátane malých a stredných podnikov. V tomto článku Vám prinášame tie najvýznamnejšie zmeny zákonov, ktoré parlament schválil, a o ktorých by ste mali určite vedieť.

1) Zavádza sa možnosť obnovenia zápisu v obchodnom registri.

- *Zákon, ktorým sa dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- *Účinnosť od 22.12.2021*

Novela umožňuje pokračovanie v činnosti tým obchodným spoločnostiam, ktoré si nespĺnili povinnosť premeny menovitej hodnoty vkladov či základného imania zo slovenskej koruny na euro, čo viedlo k ich výmazu z obchodného registra v zmysle novely č. 390/2019 Z. z. zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v znení neskorších predpisov (predmetná novela je účinná od 1.10.2020 a jej cieľom bol výmaz neaktívnych obchodných spoločností a spoločností, ktoré si nespĺnili svoje povinnosti z obchodného registra).

V zmysle poslednej novely zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v znení neskorších predpisov tak bude pre vymazané spoločnosti okrem dodatočnej likvidácie a ukončenia činnosti existovať aj ďalšia možnosť, ktorou je obnova ich zápisu v obchodnom registri, vďaka ktorej budú môcť pokračovať vo svojej činnosti. O uvedenom bude rozhodovať registrový súd.

Zároveň platí, že návrh na obnovenie zápisu v obchodnom registri musí byť podaný najneskôr do 31. januára 2022. Počet subjektov, ktoré doposiaľ vykazovali základné imanie v slovenských korunách, nie je vysoký a ide približne o 1 % vymazaných subjektov.

2) Kurzarbeit bude platiť až od marca 2022, za január a február 2022 sa bude poskytovať Prvá pomoc.

- *Zákon, ktorým sa mení zákon č. 215/2021 Z. z. o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa mení zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- *Účinnosť od 16.12.2021*

Parlament schválil novelu zákona, ktorou sa posúva štart Kurzarbeitu, t.j. novej podpory pre zamestnávateľov v čase skrátenej práce, až na 1. marca 2022 (pôvodne bol Kurzarbeit plánovaný od januára 2022).

Poskytovanie pomoci za mesiace január a február 2022 sa bude realizovať prostredníctvom programu Prvej pomoci z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Novela zákona obsahuje aj niektoré nedostatky, ktorými sú napríklad, že nárok na túto podporu majú len zamestnávateľia, ktorí majú najmenej tretinu zo svojich zamestnancov na prekážkach v práci, a to najmenej 10 % fondu pracovného času (ak napríklad všetci zamestnanci vynechajú v marci pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa presne dve pracovné zmeny, nedostane na nich zamestnávateľ ani cent). Veľkou nevýhodou tohto zákona je práve výška podpory zo strany štátu, ktorá predstavuje len 75 % sumy, ktorú musí zamestnávateľ vyplatiť svojim zamestnancom pri prekážkach v práci.

3) Upravujú sa podmienky prevádzkovania malého liehovaru a domáckej výroby piva.

- *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2011 Z. Z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov a zákon o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov*
- *Účinnosť od 1.1.2023*

Touto novelou sa upravujú podmienky prevádzkovania daňového skladu, ktorým je malý samostatný liehovar. Upravujú sa jeho podmienky a doklady vyžadované pre jeho registráciu, evidencie, ktoré je potrebné viesť, odňatie a zánik povolenia na jeho prevádzkovanie a pod.

Prevádzkovateľom daňového skladu, ktorým je malý samostatný liehovar, je osoba, ktorá v rámci podnikania vyrába lieh a spĺňa tieto podmienky:

- a) ročná výroba liehu nie je väčšia ako 10 hl a.,
- b) nie je majetkovo ani personálne prepojená s inou osobou, ktorá v rámci podnikania lieh vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela,
- c) nevyrába lieh na základe licencie,
- d) výrobné a prevádzkové priestory nie sú technologicky prepojené s výrobnými a prevádzkovými priestormi inej osoby, ktorá v rámci podnikania vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela lieh,
- e) nie je prevádzkovateľom daňového skladu, ktorému bolo vydané povolenie na prevádzkovanie daňového skladu podľa § 15, v ktorom vyrába, spracúva, skladuje, prijíma alebo odosiela lieh, alebo podľa § 15a, a ani nie je prevádzkovateľom liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia podľa § 49.

Osoba, ktorá chce v pozastavení dane vyrábať lieh v malom samostatnom liehovare, musí požiadať colný úrad o registráciu a vydanie povolenia na jeho prevádzkovanie. Držiteľ povolenia na prevádzkovanie malého samostatného liehovaru je oprávnený lieh vyrábať, spracúvať, skladovať a odosielať výlučne v spotrebiteľskom balení.

Zároveň sa zavádza povolenie domácky vyrábať pivo s nulovou sadzbou spotrebnej dane, ktoré bolo vyrobené v množstve najviac 10 hl za rok pre vlastnú konzumáciu súkromného výrobcu, pre členov jeho domácnosti a jemu blízkych osôb, pričom takéto pivo nesmie byť predmetom predaja.

V súlade s § 65a predmetného zákona súkromným výrobcom piva sa rozumie fyzická osoba, ktorá na daňovom území vyrába pivo a spĺňa tieto podmienky:

- a) ročná výroba piva nie je väčšia ako 10 hl; ročnou výrobou piva sa rozumie množstvo piva, ktoré bolo v danom kalendárnom roku vyrobené súkromným výrobcom piva,
- b) pivo vyrába výlučne pre vlastnú spotrebu a spotrebu jeho domácnosti alebo pre spotrebu jeho blízkymi osobami. Pivo vyrobené súkromným výrobcom piva nesmie byť predmetom predaja ani iného uvádzania na trh.

4) Zmeny v zálohovaní jednorazových obalov na nápoje.

- *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 302/2019 Z. z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje*
- *Účinnosť od 20.12.2021*

Upravuje sa fungovanie zálohového systému, v zmysle ktorého sa zálohovanie jednorazových obalov na nápoje nevzťahuje na obaly, ktoré:

- a) sú poskytované prevádzkovateľom cestnej, leteckej, vodnej alebo železničnej medzinárodnej dopravy voči cestujúcim,
- b) sú dodávané s tovarom oslobodeným od DPH alebo od spotrebnej dane a určeným na predaj v tranzitnom priestore medzinárodných letísk a prístavov (tzv. bezcolnej zóny) alebo na zásobenie lietadiel či lodí, ktoré bezprostredne opustia územie EÚ,
- c) sú prepustené do colného režimu vývoz a prepravené z colného územia EÚ,
- d) je technicky nemožné odobrať štandardným spôsobom zo strany správcu,
- e) sú poskytované v rámci predaja na trhovách miestach v súhrnnom množstve menej ako 100 kg za kalendárny rok.

Keďže tieto obaly sú vyňaté z predmetu zálohovania, výrobca obalov nebude za ne platiť žiadne poplatky.

Distribútorom na dobrovoľnom odbernom mieste sa dáva možnosť eliminovať výplatu hotovosti za odovzdané obaly tým, že sa môžu rozhodnúť za prijaté zálohované obaly nevydať spotrebiteľom hodnotu zálohy v hotovosti, ale napr. vo forme kupónu na nákup tovaru (nákupnú poukážku), resp. priamym odpočítaním hodnoty zálohy zo zrealizovaného nákupu.

Uvedený nástroj má motivačný charakter pre menších distribútorov, ktorí sa zapájajú do systému dobrovoľne, aby sa rozhodli zriaďovať odberné miesta a aby tak bola zabezpečená dostatočná šírka odbernej siete pre spotrebiteľov. Spotrebiteľ síce bude na niektorých prevádzkach možno limitovaný nemožnosťou prevziať za obaly hotovosť (ale len zrealizovať nákup), na druhej strane by mal však mať možnosť vrátiť obaly pohodlne (aj v oblastiach s menšími prevádzkami).

Na niektoré prevádzky sa nebude vzťahovať povinnosť súhlasu a ani registrácie, t. j. distribútor obalov nie je držiteľom odpadov a plní výlučne povinnosti podľa § 5 zákona o zálohovaní, pričom ide o tieto prevádzky:

- a) prevádzky, ktoré vykonávajú distribúciu potravín a nápojov ako doplnkový tovar (napr. drogerie, hobby markety),
- b) prevádzky, ktorých hlavnou obchodnou činnosťou nie je predaj balených potravín alebo nápojov (napr. reštaurácie, hotely, čerpacie stanice).

Zároveň platí, že výrobca obalov, ktorý nemá uhradené záväzky zo zmluvy o plnení povinností v zmysle zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje, nesmie uvádzať nápoje v zálohovaných jednorazových obaloch na trh.

5) Menia sa pravidlá poskytovania podpory a dotácií v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka.

- *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov*
- *Účinnosť od 1.1.2022*

Cieľom novely zákona je zosúladienie s pravidlami EÚ v oblasti poskytovania pomoci v rámci spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov, ako aj spresnenie pôsobnosti platobnej agentúry vo vzťahu k poskytovaným informáciám.

Do zákona bol vložený nový § 12a, ktorý definuje finančnú pomoc na podporu konkurencieschopnosti mikro, malých, stredných a veľkých podnikov pôsobiacich v poľnohospodárskej prvovýrobe, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve. Tá sa realizuje opatreniami štátnej pomoci a opatreniami minimálnej pomoci, pričom finančnú pomoc môže ministerstvo pôdohospodárstva poskytnúť zo štátnych finančných aktív alebo zo svojej rozpočtovej kapitoly.

Finančná pomoc sa môže poskytnúť žiadateľovi o finančnú pomoc, ktorým je osoba, ktorá vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jej právne postavenie a spôsob financovania.

Finančnú pomoc možno poskytnúť vo forme:

- a) záruky za úver,
- b) odpustenia poplatku za záruku za úver,
- c) úhrady úroku alebo časti úroku z úveru.

Údaje, ktoré platobná agentúra získava pri monitorovaní trhu, je účastník trhu povinný poskytnúť platobnej agentúre bezodplatne. Platobná agentúra zabezpečuje ochranu a integritu údajov, ktoré jej pri monitorovaní trhu poskytuje účastník trhu.

6) Zavádza sa Modernizačný fond na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch.

- *Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- *Účinnosť od 1.1.2022*

Cieľom tejto novely je zabezpečenie správneho fungovania Modernizačného fondu, vrátane tokov financií, ktoré z tohto fondu budú prichádzať na Slovensko, ako aj technického zabezpečenia fungovania fondu.

Dôvodom prijatia zmien je, aby Slovensko mohlo prijať z Európskej investičnej banky finančné prostriedky v januári 2022 pre financovanie dvoch schém štátnej pomoci - konkrétne pre schému štátnej pomoci pre oblasť teplárenstva a schému štátnej pomoci pre podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov.

7) Zavádza sa mechanizmus na refundáciu nákladov sanácie envirozát'aže.

- *Zákon, ktorým sa dopĺňa zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 49/2018 Z. z. a ktorým sa dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov*
- *Účinnosť od 1.6.2022*

Najnovšie zmeny podľa predkladateľov reagujú na problém z praxe, ktorým je zabezpečenie refundácie prostriedkov vynaložených z verejných zdrojov na sanovanie nehnuteľností v súkromnom vlastníctve. Predkladatelia poukázali na to, že mnohé bývalé priemyselné podniky, na pozemkoch ktorých sa nachádza envirozát'až, nemajú pôvodcu záťaže a nie je určená povinná osoba, a preto sa zodpovedným subjektom stáva štát prostredníctvom príslušného ministerstva.

Po novom by mal byť vlastník sanovanej nehnuteľnosti povinný uhradiť štátu finančnú náhradu, pričom sa nebude vychádzať zo znaleckého posudku, ale z výšky finančných prostriedkov vynaložených na realizáciu plánu prác na odstránenie environmentálnej záťaže. Zástupcovia podnikateľov sú názoru, že zákon, ktorý poslanci schválili bez rozsiahlej odbornej diskusie, potrestá nielen podniky, ktoré znečistenie nespôsobili, ale predovšetkým ich zamestnancov. Zákon podľa nich ale obsahuje zásadnú chybu, ktorú si zrejme neuvedomili ani jeho predkladatelia.

Vysvetliť sa to dá na príklade obce Pohronský Ruskov, ktorá pred mnohými rokmi odkúpila v konkurze areál bývalého cukrovaru. Zanechal po sebe aj zvyšky ťažkého vykurovacieho oleja – mazutu. Tie pozemky, ktoré mali hodnotu, obec predala podnikateľovi, ostala jej iba zamorená časť na ploche menšej ako jeden hektár. Obec dlho čakala, kým štát, ktorému to vyplýva zo zákona, prevezme zodpovednosť a problém odstráni. Po dlhých rokoch čakania sa do toho konečne pustilo ministerstvo hospodárstva, pričom projekt sanácie má stáť 1,6 milióna eur.

Ak by sa postupovalo tak, ako káže novela schválená poslancami, ministerstvo by si sumu malo pýtať od obce, hoci tá za mazut po štátnom cukrovare nemôže. Novela v schválenej podobe dáva obci na výber, a to buď zaplatí alebo môže pozemky založiť v prospech štátu. Avšak založením pozemku sa pohľadávka za náklady na sanáciu nevymaže, nakoľko záložné právo len zabezpečuje záväzok, neznamená jeho zmenu alebo zánik, a preto nárok štátu na finančnú náhradu existuje ďalej, a to v plnej výške.

8) Schválenie štátneho rozpočtu na rok 2022.

Štátny rozpočet na rok 2022 bol schválený ústavnou väčšinou, pričom zaň hlasovalo 91 zo 146 prítomných poslancov Národnej rady SR. Deficit verejných financií v budúcom roku bude predstavovať takmer 5 % z hrubého domáceho produktu (HDP).

Celkové príjmy verejnej správy v roku 2022 by mali dosiahnuť 44,2 miliardy eur. Na strane výdavkov sa počíta so sumou 49,4 miliardy eur. Samotný štátny rozpočet v nasledujúcom roku kalkuluje s príjmami takmer 20 miliárd eur a výdavkami 25,4 miliardy eur. Schodok rozpočtu by tak mal predstavovať takmer 5,5 miliardy eur.

Tvorcovia rozpočtu počítajú s tým, že hrubý dlh Slovenskej republiky by v tomto a v nasledujúcom roku mal dosiahnuť 61,5 % HDP. V nasledujúcich rokoch by však mal klesnúť na úroveň približne 59 % HDP.

Rozpočet na rok 2022 počíta aj s finančnými prostriedkami, ktoré by nám mal priniesť v tomto roku schválený plán obnovy a odolnosti. Len v budúcom roku by to mala byť takmer miliarda eur, ktorá by mala smerovať predovšetkým do zelenej ekonomiky, vzdelávania a zdravia. Súhrnná čiastka na najbližšie tri roky z plánu obnovy predstavuje spolu viac ako 4,5 miliardy eur.

Prioritou budúročného rozpočtu sú sociálna oblasť, zdravotníctvo a školstvo. Rozpočet ministerstva práce bude vyšší o 171 miliónov eur. Dôvodom je nárast výdavkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažko zdravotne postihnutým ľuďom o 46,7 milióna eur, v súvislosti so zvýšením príspevku na opatrovanie, zvýšením výdavkov na podporu rodiny o 33 miliónov eur či alokáciou výdavkov z plánu obnovy a odolnosti v sume 39,5 milióna eur.

Prilepšiť by si malo aj zdravotníctvo. Predpokladané výdavky v rezorte zdravotníctva dosiahnu v roku 2022 úroveň 6,38 miliardy eur, čo znamená medziročný rast o 411 miliónov eur (o 6,9 %) oproti rozpočtu schválenému na rok 2021. Rozpočet ráta aj s tzv. „*covidovou rezervou*“ vo výške 717 miliónov eur a s najvyššími investíciami v doterajšej histórii Slovenska vo výške až 6 miliárd eur. O 459 miliónov eur by mali vzrásť výdavky aj v oblasti školstva.

Najdôležitejšie výdavky rozpočtu:

- a) Zákonná valorizácia plátov zdravotníkov (91 miliónov eur),
- b) Okamžité opatrenie na zvýšenie počtu sestier (11 miliónov eur),
- c) Zrušenie doplatkov za lieky pre vybrané skupiny obyvateľstva a zabezpečenie inovatívnej liečby (nárast o 56,6 milióna eur),
- d) Dofinancovanie zdravotníckych zariadení v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR (125 miliónov eur),
- e) Budovanie novej siete nemocníc, rekonštrukcia existujúcich nemocníc, výstavba a obnova staníc záchranej zdravotnej služby a iné (219,9 milióna eur),
- f) Rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch v regionálnom školstve (390 miliónov eur),
- g) Financovanie športovej infraštruktúry prostredníctvom Fondu na podporu športu (11,5 milióna eur),
- h) Podpora rodín - valorizácia rodičovského príspevku, prídavku na dieťa a iné (33 miliónov eur),

- i) Podpora budúcich matiek vo forme tehotenských dávok, ktoré budú slúžiť na kompenzáciu zvýšených výdavkov v tehotenstve (15 % z denného vymeriavacieho základu),
- j) Kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP - zvýšenie príspevku na opatrovanie a osobnú asistenciu (46,7 milióna eur),
- k) Údržba ciest I. triedy a pokračujúce veľkoplošné opravy (90,5 miliónov eur),
- l) Celkové výdavky na podporu rozvoja bývania na rok 2022 sú vo výške 313 miliónov eur, vrátane výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania,
- m) Zvýšené výdavky v sume 175 miliónov eur z prostriedkov plánu obnovy a odolnosti určené na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov, reformu verejnej osobnej dopravy, rozvoj infraštruktúry nízkouhlíkovej dopravy či podporu ekologickej osobnej dopravy,
- n) Dekarbonizácia priemyslu, pričom bude podporené zavádzanie najlepších aktuálnych dostupných technológií vo výrobe a procesoch (105 miliónov eur),
- o) Obnova budov a energetická hospodárnosť rodinných domov (83,6 milióna eur),
- p) Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí (68 miliónov eur).

CENTRUM
LEPŠEJ
REGULÁCIE

SBA
SLOVAK | BUSINESS | AGENCY

Kontaktné údaje:

Slovak Business Agency

Centrum lepšej regulácie

Karadžičova 2, Twin City A 811 09 Bratislava

clr@sbagency.sk

02/203 63 193

02/203 63 293